

FAKULTA HISTÓRIE NÁRODNEJ UNIVERZITY IVANA OHIJENKA V KAMENCI-PODOLSKOM

Serhij KOPYLOV – Alexander ZAVALŇUK

Všeobecné informácie

Adresa: 32300, Ukrajina, Chmelnycka oblasť, mesto Kamenec-Podoľsk, ul. Tatarska, 14. Telefón: (03849) 2-50-57. E-mail: dec_history@kpnu.edu.ua. Webová stránka: <http://history.kpnu.edu.ua/>

Fakulta sa nachádza v univerzitnej budove číslo 2, ktorá je umiestnená v srdci malebného starého mesta (so statusom Národnej historicko-architektonickej rezervácie). Je to stará trojposchodová budova v štýle klasicizmu, postavená pre potreby fungovania mužského gymnázia, otvoreného ruskou ríšskou vládou v roku 1841.

Fakulta pripravuje odborníkov vzdelávacieho stupňa bakalár v špecializáciách Stredoškolské vzdelávanie (História), Stredoškolské vzdelávanie (História a súdnictvo (legislatíva), História a archeológia, Politológia a vzdelávacieho stupňa magister v špecializáciách Stredoškolské vzdelávanie (História), História a archeológia (História), História a archeológia (Archívnictvo), Politológia.

Dekan fakulty: kandidát historických vied, docent Volodymyr Dubinsky, zástupkyňa vo veciach vyučovacieho procesu: kandidát filozofických vied, docent Teľana Suľatycka, zástupca vo veciach vedeckej činnosti: kandidát historických vied, docent Volodymyr Hazin, zástupkyňa pre výchovu: kandidát sociologických vied, docent Teľana Bilecka. Vedúci metodické rady fakulty: doktor historických vied, profesor Valerij Stepankov. Tajomník dekana: magister histórie Jana Slupska. Tajomník vedeckej rady fakulty: kandidát historických vied Olexander Juha.

V štruktúre fakulty sú: dve laboratóriá výpočtovej techniky; oddelenie zvláštnych vydaní s knihami a periodikami 19. storočia; knižnica a čítareň.

Vyučovaco-metodická činnosť

Vzdelávací proces na fakulte uskutočňujú vysokoškolskí učители (56 osôb), združených na piatich katedrách: katedra svetových dejín (vedúci – doktor historických vied, profesor Valéria Stepankov); katedra dejín Ukrajiny (doktor historických vied, profesor Anatolij Filiňuk); katedra archívnictva, špeciálnych historických a právnických disciplín (doktor historických vied, profesor Alexander Feďkov); katedra politológie a sociológie (doktor politických vied, docent Serhij Vonsovyč); katedra filozofických disciplín (kandidát filozofických vied, docent Anton Najčuk). Dovedna 95 % pedagogických zamestnancov fakulty má vedecké aj akademické hodnosti.

Pracovníkmi fakulty na čiastočnom úväzku sú: doktor historických vied, profesor, Vitalij Lozovyj (Národný ústav strategického výskumu pri prezidentovi Ukrajiny); doktor historických vied, akademik Národnej akadémie vied Ukrajiny, profesor Valerij Smolij (riaditeľ Ústavu dejín Ukrajiny Národnej akadémie vied Ukrajiny); doktor historických vied, profesor Olexandr Lysenko (vedúci oddelenia dejín Ukrajiny obdobia druhej svetovej vojny Ústavu dejín Ukrajiny Národnej akadémie

vied Ukrajiny); doktor historických vied, profesor Alexander Holovko; doktor historických vied, profesor Victor Brechunenko (Ústav ukrajinskej archeografie a pramenného výskumu Mychajla Hruševského).

V novembri a decembri 2010 kanadský historik Stepan Velyčenko (Toronto) viedol študentsky selektívny kurz *Aktuálne problémy moderných dejín strednej a východnej Európy*. Navrhol prax písania historických esejí, a taktiež prezentoval západné hodnotenie (výrazne sa odlišuje od postsovietskeho) jednotlivých problémov dejín Ukrajiny. Od septembra 2016 čestným profesorom na univerzite je americký a kanadský historik, profesor univerzity v Toronto, Pavlo Robert Magočij.

Vysokoškolskí učitelia aktívne pracujú v oblasti metodickej podpory vyučovacích disciplín. V novembri 2010 vyšlo nové vydanie učebnice *Najnovšie dejiny štátov Európy a Ameriky* od profesorov Volodymyra Hazina a Serhija Kopylova. 1918-1945 (Kyjev, 2008) bolo predstavené na XIII. medzinárodnom knižnom veľtrhu v Kyjeve Knižná záhrada – 2010. Učebnica získala druhé miesto v kategórii Najlepšia učebnica v humanitných a sociálnych vedách.

V priebehu rokov 2008 – 2017 pedagógovia fakulty pripravili rôzne metodické príručky, išlo približne o 75 titulov. Okrem iných: Krajiny Spoločenstva nezávislých štátov a Pobaltsko v postsovietskom období, Archívniectvo a normatívna právna základňa činnosti archívov (autor – Rybak), Tvorba ukrajinského národa (od konca XVIII. do začiatku XXI. storočia) (Zavodovskij), Archeológia (Jakubovskij), Právny základ činnosti vysokej školy (Filiňuk, Adamovskij), Ukrajina a svet (Hazin), Základy výskumu miestnych dejín (Baženov ako člen kolektívu autorov), Najnovšie dejiny krajín Európy a Ameriky na začiatku XXI. storočia (Hazin, Kopylov), Stredoškolský výskum miestnych dejín (Prokopčuk), Dejiny Ruska XVII. stor. (Chopťar), Kamenec-Podolská ukrajinská štátna univerzita (1918 – 1921). Dokumenty a materiály (Zavalňuk), Dejiny starovekej spoločnosti (Baženov), Kamenec-Podolsk počas ukrajinskej revolúcie v rokoch 1917 – 1920 (Zavalňuk, Komarnickýj), Diplomacia na pokraji sveta: medzinárodné vzťahy a zahraničná politika ukrajinského štátu (XVII. storočie – rok 1750) (Smolij, Stepankov), Historická geografia: od počiatkov až do súčasnosti (Trubčaninov), Dejiny Ukrajiny (Zadorožňuk), Dejiny ukrajinskej kultúry (Filiňuk), Archívniectvo, Podolsko a juhovýchodná Volyň počas obdobia Ústrednej rady (Olijnyk), Kresťanská cirkev a súčasné politické procesy (Oprja), Dejiny Latinskej Ameriky (Oprja), Dejiny starovekého Grécka a starovekého Ríma (Baženov, Žmurko), Najnovšie dejiny Európy a Ameriky (1945 – 2012) (Hazin, Juha), Novšie dejiny Európy a Ameriky v rokoch 1870 – 1918, Medzinárodné vzťahy (Borovec), Výskum prameňov novších a najnovších dejín Európy a Ameriky (Kopylov), Svetová historiografia moderného obdobia (Kopylov, Versfuk), Základy ukrajinskej filozofie (Kozak), Filozofia histórie (Predborska, Hanaba), Dejiny Ukrajiny v polovici XVI. – XVII. storočí (Hazin), Politická analýza a prognóza (Vonsovyč), Globalistika a moderné problémy súčasnosti (Ihnaťjeva, Vinnyčuk), Geopolitika Ukrajiny v kategóriách a pojmoch: minulosť a súčasnosť (Ihnaťjeva), Dejiny vedy a techniky (Kliščynskij), Ukrajinská etnológia (Sydoruk), Politológia (Kobyľnyk), Faktory úspešného odborného zamestnania (Suľatycka), Politická etika (Plachtij), Filozofia (Plachtij, Suľatycka), Politická teória štátu, Sociológia telovýchovy a športu (Najčuk), Politika a ekonomika (Ihnaťjeva, Najčuk), Politická psychológia (Bilecka).

Od akademického roku 2005/2006 v procese prechodu na bolonský systém študenti IV. a VI. kurzov začali vykonávať bakalárske a magisterské práce. V rokoch 2008 a 2009 fakulta začala organizáciu vzdelávacieho procesu podľa kreditného a modálneho princípu (ECTS). Dekanát hodnotí najlepších študentov fakulty, ktorých vyznamenáva a ich fotografie sú umiestnené na špeciálnej nástenke. Študenti sa neustále zapájajú a často sa stávajú víťazmi v súťaži pre talentovanú mládež Zaujtra UA. Pripravili tiež sériu článkov pre ukrajinskú Wikipédiu.

Významnú úlohu pri povzbudzovaní mladých ľudí k štúdiu staroveku zohrala súťaž, venovaná problémom zachovania a ochrany historických a kultúrnych pamiatok v starom meste, organizovaná z iniciatívy Oľgy Komarovovej (šéfredaktorka internetovej stránky Kamenec historický). Dekanát organizuje účasť študentov na konferenciách vzdelávacích inštitúcií v iných mestách. Najlepší z nich sa pravidelne zúčastňujú súťaží a olympiád v celoštátnom meradle. Medzinárodná spolupráca sa odráža v účasti študentov na letnom vedeckom pobyte, usporiadanom Štúdiami východoeurópskych výskumov na Varšavskej univerzite na vzdelávaní študentov politológie v Study tours to Poland.

Dobre organizovaná spolupráca je so žiakmi stredných škôl v rámci Malej akadémie vied. Vysokoškolskí učitelia sú pravidelne zapojení do mestských, okresných a regionálnych súťaží Malej akadémie vied a rôznych olympiád ako členovia poroty. Fakulta organizuje predmetovú olympiádu z dejín Ukrajiny pre žiakov stredných škôl v meste, robí školenie žiakov, ktorí vyhrali regionálny stupeň a pripravujú sa na celoštátnu olympiádu. V spolupráci s pedagógmi stredných škôl v budove fakulty sa organizujú pravidelné vzdelávacie a metodické semináre. Významným úspechom sa skončila príprava učebnice dejín Ukrajiny pre 7. ročník strednej školy (Valerij Smolij a Valerij Štěpankov), ktorá bola viackrát doplnená a opätovne vydaná (2000, 2007, 2011, 2016) a dostala pozitívne recenzie stredoškolských učiteľov.

Vedecký výskum

Významným obohatením vedeckej a metodickej práce je od roku 2008 pôsobenie výskumného laboratória didaktiky dejín (vedúci – S. Kopylov) a výskumného centra dejín štátov strednej a východnej Európy (vedúci – V. Štěpankov).

V novembri 2009 začala svoju činnosť Špecializovaná akademická vedecká rada K 71.053.01, ktorá organizuje obhajobu kandidátskych prác v špecializácii 07. 00. 01 – Dejiny Ukrajiny. Vo februári 2017 bola opätovne certifikovaná a získala rozšírený status na obhajobu vedeckej hodnosti kandidáta aj doktora historických vied.

Na fakulte pôsobia nasledujúce vedecké odbory: agrárne dejiny Ukrajiny (zakladatelia Ivan Rybak, Vitalij Nečytajlo); archeológia Podolia a juhovýchodnej Volyne (Vasyľ Jakubovskij, Anatolij Hucal); štúdium miestnych dejín a regionálny výskum pravobrežnej Ukrajiny (Lev Baženov); dejiny ukrajinskej revolúcie v rokoch 1648 – 1676 a heľmanatu (druhá polovica XVII. – XVIII. storočia) (V. Smolij, V. Štěpankov); Ukrajina od konca XIX. storočia do rokov 1930-tých (Alexander Zavalňuk).

Členovia kolektívu fakulty sú autormi renomovaných vedeckých prác, vrátane individuálnych a kolektívnych monografií. Medzi publikáciami posledného desaťročia sú: Rozviedka a kontrarozviedka Bohdana Chmeľnyckoho (1648 – 1657)

(Stepankov), Ukrajinská národná revolúcia v XVII. storočí (1648 – 1676) (Smolij, Stepankov); Filozoficko-pedagogická myšlienka o dynamike v civilizačnom meradle (Najčuk); Pravoslávne duchovenstvo v reformačnom a národnooslobodzovacom hnutí Ukrajiny (1900 – 1917) (Oprja); Život venovaný práci: pracovná, verejná a vedecko-pedagogická činnosť Ivana Stepanovyča Zeleňuka (Filiňuk); Diškurz totalitarizmu (politický aspekt) (Vonsovyč); Aktuálne problémy súčasnosti: história, svetová politika (Hazin); Volodymyr Sičynskij (1894 – 1962): život, činnosť, tvorba, venované Ukrajine (Baženov, Lohvina); Agrárna revolúcia v Ukrajine pod nadvládou Ruska: postoj roľníkov k moci v období Ústrednej Rady (marec 1917 – apríl 1918) (Lozovyj); Dejiny a kultúra stredného Podnesterska (IX. – XIII. storočie) (Baženov); Ukrajinská otázka v zrkadle novín vlasteneckej sociálnej demokracie (koniec XIX. – začiatok XX. storočia) (Zavodovskij); Zemstva Podolia v období ukrajinskej revolúcie v rokoch 1917 – 1920 (Zavaľňuk, Stecjuk); Pravobrežná Ukrajina od konca XVIII. do začiatku XIX. storočia: trendy vývoja a sociálne transformácie (Filiňuk); Stav a aktivity neskorých protestantských spoločenských pravobrežnej Ukrajiny (1900 – 1917) (Oprja); Historické vzdelávanie v metodologickom fókuse intersubjektivity (Hanaba); Roľnícke hnutie na ľavobrežnej Ukrajine (marec 1917 – január 1918) (Chopfar); Podolské pečiatky od konca XVIII. do polovice XIX. storočia (na základe materiálov sfragistickej zbierky múzea Šeremetjevovcov) (Zadorožňuk); Ziňkiv od staroveku až po súčasnosť (Rybak); Dve cesty – dve voľby. Výskum sociálno-ekonomických zmien v agrárnom sektore Ukrajiny v 20. rokoch XX. storočia. (Lubčynskij); Nenásilie ako duchovný faktor v sociokultúrnom rozvoji ľudstva: sociálno-filozofická analýza (Dudčenko); Demokracia v provincii: voľby a činnosť poslancov Podolskej gubernie v štátnych radách Ruskej ríše (Hluškovéckij); Ukrajinská sociológia. Tradície, faktory, vývojové referenčné body (sovietskeho a postsovietskeho obdobia) (Rybščun); Sociálno-politický konflikt v ukrajinskej spoločnosti. Faktory vzniku a osobitosti prejavu v podmienkach transformačných zmien (Bilecka); Petro Dorošenko. Politický portrét (Smolij, Stepankov); Vznik a činnosť štátnych ukrajinských univerzít (1917 – 1921) (Zavaľňuk); Diecézne kongresy pravoslávneho duchovenstva a farníkov Ukrajiny v roku 1917 (Oprja); Právne povedomie roľníctva v období ukrajinskej revolúcie v rokoch 1917 – 1920: historický aspekt (Lozovyj); Roľníctvu – moc a pôdu!: Celoruská roľnícka únia v Ukrajine v rokoch 1905 – 1907 (Feďkov, Mahas); Opis Podolskej gubernie od konca XVIII. do začiatku XIX. storočia (Kopylov, Zadorožňuk); Mesto Kamenec-Podolsk od 30. rokov XV. do XVIII. storočia: problémy sociálno-ekonomického, demografického, etnického, historického a topografického vývoja. Mestský a hradný úrad (Petrov); Nacistický okupačný režim v generálnom okrese Volyň-Podolia v rokoch 1941 – 1944 (Zavaľňuk, Olijnyk); Agrárna otázka v politických koncepciách ukrajinských strán a verejných organizácií Ukrajiny pod nadvládou Ruska na konci XIX. a začiatkom XX. storočia (Dubinskij, Feďkov); Slovenský štát 1939 – 1945: historická genéza a osobitosti vývoja (Borovec); Pavlo Teterja (Hazin); Ukrajinská haličská armáda v Podolsku (Zavaľňuk, Olijnyk); Historicko-geografický výskum (Trubčaninov); Poľnohospodárska výroba v Podolsku a juhovýchodnej Volyňe v období agrárneho prechodu do NEP-u: stav, ťažkosti a vývojové problémy (1921 – 1929) (Rybak, Sviderska); Politická tranzitológia: história, metodológia (Vonsovyč); Politické riziká v podmienkach demokratickej transformácie spoločnosti: teoretická

a praktická analýza (Vinnyčuk); Interkultúrna interakcia v informačnej spoločnosti: komunikačný aspekt (Sulatycka); Ivan Ogienko – organizátor, hlava a obranca Kamenec-Podoľskej štátnej ukrajinskej univerzity (1918 – 1920): Dokumenty. Materiály. Fotografie. Kronika činnosti (Kopylov, Zavalňuk); Regionálne štúdie v Podolsku: minulosť a súčasnosť (Prokopčuk); Deportácie obyvateľstva Ukrajiny v prvej polovici XX. storočia (Adamovskij); Didaktická filozofia: kontext, stratégia, prax (Hanaba); Podoľská dedina pod nadvládou komunisticko-stranickej nomenklatúry: sídelné siete, obyvateľstvo, výrobná a sociálna sféra (1961 – 1991) (Rybak, Skvorcova); Miestne orgány heľmanatu na pravobrežnej Ukrajine (apríl až december 1918) (Lozovyj, Halatyry); Rukovanie regrútov na pravobrežnej Ukrajine v rokoch 1794 – 1874: sociálno-politický, sociálno-triedny a demografický aspekt: súčasný diškurz (Filiňuk, Sydoruk); Podoľskí vedci a pedagógovia: úspechy, venované nezávislej Ukrajine. Osobná dimenzia (Zavalňuk); Ukrajinský sociálnodemokratický spolok na začiatku XX. storočia: hľadanie ideologickej a politickej identity (Fed'kov); Činnosť Strany socialistov-revolucionárov na pravobrežnej Ukrajine v rokoch 1896 – 1907 (Chopfar); Politická inštrumentalizácia postavy a tvorby Tarasa Ševčenko ako faktor národného obrodzenia na Ukrajine pod nadvládou Ruska (1917 – 1920) (Maštalič, Lozovyj); Poľnohospodárstvo, priemysel a obchod pravobrežnej Ukrajiny v trhových podmienkach rokov 1861 – 1914 (Baženov, Mychajlyk); Haličské knieža Mstyslav Mstyslavovyč Udatny (Holovko); Študenti-pedagógovia v modernizácii vysokoškolského vzdelávania sovietskej Ukrajiny v rokoch 1920 – 1930 (Komarnický).

Fakulta publikuje sedem periodických vedeckých zborníkov: Vedecké práce Kamenec-Podoľskej národnej univerzity Ivana Ohijenka. Historické vedy (od apríla 2014 registrovaná vo vedecko-metrickej systéme Index Copernicus a demonštruje neustály rast ratingového indexu); Ivan Ogienko a moderná veda a vzdelanie. Historické série (od roku 2018 tiež zahrnutá do indexu Copernicus); Vzdelávanie, veda a kultúra na Podolsku; Bulletin Kamenec-Podoľskej národnej univerzity Ivana Ohijenka. Historické vedy; Problémy historickej didaktiky; Problémy dejín štátov strednej a východnej Európy, Politické štúdie.

Medzinárodné dohody sa podpísali s fakultou histórie Univerzity Mikuláša Kopernika v Toruni (Poľsko), s fakultou histórie Sankt-Petersburgskej štátnej univerzity (Ruská federácia). Rozvíja sa aktívna spolupráca s katedrou dejín Ukrajiny a Ústavom dejín Litvy Akadémie vied Litovskej republiky. Vypracovaný bol vedecký projekt Vytvorenie impéria: štúdia pre synchronizáciu sociokultúrnych procesov na základe grantu Európskej únie v rokoch 2017 – 2021. Katedra filozofických disciplín komunikuje s Komratskou štátnou univerzitou (Moldavská republika) a Univerzitou Jana Kochanovského v meste Kielce (Poľsko), podieľa sa na medzinárodnom integračnom projekte Škola otvorenej mysle. V máji až júni 2017 v spolupráci s národnou univerzitou Lvovská polytechnická fakulta pripravila dohodu o spolupráci v rámci programu Erasmus s poprednými univerzitami v Taliansku, ktorá predpokladá výmenu študentov a učiteľov. Spolu s Katolíckou univerzitou Jána Pavla II. v Lubline usporiadala v máji 2017 vedecký seminár Sociálne problémy v štátoch strednej a východnej Európy.

Fakulta je základňou pre organizáciu rôznych medzinárodných, celoukrajinských a regionálnych vedeckých konferencií, okrúhlych stolov, metodických a praktických seminárov. V období rokov 2008 – 2017 sa uskutočnilo viac ako 80 takýchto podujatí.

Pravidelne sa organizujú medzinárodné fóra: Kamenec-Podol'sk v kontexte ukrajinsko-európskych vzťahov, Ukrajina a Litovské veľkokniežatstvo v XIV. – XVIII. storočí: politické, hospodárske, medzietnické a sociokultúrne vzťahy v európskom meradle (v roku 2017 sa konala už piata taká konferencia), Východ – Západ. V októbri 2017 sa po prvýkrát na domácej pôde uskutočnila konferencia Osmanská ríša, Ukrajina a Krym vo východoeurópskej geopolitike, na ktorej zúčastnilo desať tureckých historikov. V novembri 2017 prišli do Kamenec-Podol'ska účastníci 15. stretnutia Podol'ská vedecká historická konferencia miestnych dejín. Upevnila sa tradícia organizovania výročnej reportážnej konferencie univerzitných vysokoškolských učiteľov, doktorandov a aspirantov o výsledkoch ich vedecko-výskumnej práce a konferencie mladých vedcov.

Dekanát neustále iniciuje sériu tematických podujatí, venovaných naliehavým historickým problémom, osobnostiam, sociálno-politickým udalostiam minulosti a súčasnosti, ktorých referáty sa obyčajne zverejňujú v špeciálnom zborníku. Medzi najvýznamnejšie patria: Ivan Mazepa: osoba, politik, verejná osobnosť, Hladomor v rokoch 1932 – 1933 – tragická stránka dejín Ukrajiny (2008, 2011); Oranžová revolúcia: poučenie a historický význam, Ukrajinský štát v polovici XVII. storočia: problém formovania a rozvoja, Druhá svetová vojna a Ukrajina: vedecké bádania a výskumné perspektívy (2009); Heľman Pavlo Polubotok: muž a politik (k 360. výročiu jeho narodenia) (2010); Bitka o Chotyň v roku 1621: mýty a realita (390. výročie tejto udalosti), Pokrova – sviatok ukrajinského víťazstva, Činnosť UPA v Podol'sku, Nezávislosť Ukrajiny: problémy, vývoj a perspektívy (2011); Štáty strednej a východnej Európy v podmienkach postsocialistickej demokratickej transformácie, Moderné spôsoby zachovania dokumentov a nové metodické prístupy k vedeckému výskumu a používaniu dokumentov národného archívneho fondu Ukrajiny, Študenti v meradle dejín každodenného života, Vojenské operácie v Podol'sku v polovici XVII. storočia (360. výročie bitky pod Batohom), Rozhodujúce udalosti vojenských dejín Ukrajiny v druhej polovici XVII. storočia (2012); Interetnické a interkonfesionálne vzťahy na pravobrežnej Ukrajine, Vysokoškolské vzdelávanie v Podol'sku, Vjačeslav Lypynskij: človek, postava, osobnosť verejného života, Kresťanstvo v historickom osude Ukrajiny (1025. výročie pokrstenia Rusi – Ukrajiny), Udalosti ukrajinskej revolúcie XVII. storočia: hodnotenia a interpretácie (365. výročie od začiatku), Ukrajinizácia: príroda, dôsledky a úroky, Národnostné menšiny, interetnická harmónia a porozumenie, Osveta: minulosť a súčasnosť, Podol'ska v období ukrajinskej revolúcie v rokoch 1917 – 1920 (2013); Miestna samospráva v Kamenec-Podol'sku: história a súčasnosť, Perejaslav XVII. storočia: v epicentre medzinárodnej politiky vlády kozáckej Ukrajiny, Problémy federalizácie Ukrajiny: historický aspekt, Spoločné hranice – spoločné dedičstvo. Nové pohľady na poľské a turecké hrady na Dnestru, Valentyn Ferdynandovyč Asmus – osobnosť, vedec, mysliteľ, Vojenské aspekty dejín Podol'ska v XX. – XXI. storočí, Od Perejaslava do Poltavy: politika Moskvy smerujúca k zničeniu ukrajinského štátu, Zdokonalenie obsahu výučby dejepisu na strednej škole, Taras Ševčenko a Podol'sko (2014), Skoro moderná Ukrajina: problematika terminológie a štandardizácie koncepčného aparátu, Politické únie Zaporožského vojska a Krymského chanátu: genéza, realizácia, dôsledky, Vytváranie občianskej spoločnosti: európske skúsenosti a ukrajinská realita, Výročie revolúcie dôstojnosti: výsledky a perspektívy (2014,

2015, 2016), Osobnosť na pozadí doby: úloha osobnosti v domácich dejinách, Filozofická metodológia v modernom vzdelávaní, Aktuálne otázky druhej svetovej vojny v školských kurzoch dejín Ukrajiny, Podstata a jav ako metodické funkcie vo vedeckom poznaní (k 200. výročiu narodenia Charlesa Renouvea), Vojenské umenie ukrajinských kozákov od Bohdana Veľkého po Petra Dorošenka, Formovanie a činnosť miestnych štátnych úradov a samosprávy v období ukrajinskej revolúcie v rokoch 1917 – 1920 (2015); Knižná akcia v Podolsku: minulosť a súčasnosť, Kosť Solucha – človek, vzdelávacia a verejná osobnosť, Ukrajinská štátnosť v XVII. – XVIII. storočí: Pravobrežný heľmanát Petra Dorošenka (2016); Politické represie v Podolsku: príčiny, podstata a dôsledky (2017).

Dôležitou črtou práce fakulty je pozornosť a rešpekt voči každému členovi kolektívu. Spomienka na zomrelých vysokoškolských učiteľov sa umocňuje organizáciou spomienkových konferencií s uverejnením príslušného zborníka. Napríklad v roku 2008 bola zverejnená monografia o vedeckej tvorbe a pedagogickej činnosti Leonida Kovalenka. Dvakrát (2011, 2016) bola zorganizovaná spomienková konferencia, venovaná Anatolijovi Kopylovovi. V roku 2012 sa uskutočnila vedecká konferencia na pamiatku Petra Laptina. V marci roku 2018 sa uskutočnila konferencia pri príležitosti výročia Mykoly Kukurudziaka. Príspevok učiteľov, pracujúcich v súčasnosti, sa zvyčajne pripomína pri príležitosti ich významných životných jubileí.

Od roku 2007 na pôde fakulty pravidelne prebieha medzinárodná študentská archeologická konferencia Archeologický výskum v Ukrajine: úspechy a perspektívy. Výročné vedecké konferencie študentských aktivistov sa konajú každoročne v apríli s uverejnením príslušného čísla Vedeckých prác študentov a magistrov fakulty histórie. Samostatne sa vydáva zborník študentov politológie Politija. Od roku 2015 bol spustený podobný projekt zborníka študentských prác Filosof-aj-Ja. V spolupráci dekanátu s mestským oddelením ministerstva školstva sa vydáva zborník Vedecký výskum žiakov starších tried: zberka vedeckých referátov na základe výsledkov činnosti Kamenec-Podolskej pobočky Malej akadémie vied.

Výchovná práca

Na fakulte pôsobí Rada študentskej samosprávy. Od septembra 2002 vychádzajú fakultné noviny *Klio*, teraz sa publikujú v elektronickom formáte. Študenti politológie majú noviny *Politolog Post*.

Na pôde fakulty sa z iniciatívy verejnej organizácie Kreatívne združenie spisovateľov a umelcov každoročne koná celoukrajinské kultúrne fórum Stone Island. Fakulta sa zapojila do projektu medzinárodného stážového programu AIESEC. Študenti sa zúčastnili klubu Speak Out.

Významné miesto v systéme pedagogickej práce patrí formovaniu národnej identity a občianskych postojov. Podujatia sa pravidelne organizujú pri príležitosti Dňa obrancov Ukrajiny, Sviatku Pokrovy Presviatej Bohorodyce a Dňa ukrajinského kozáctva, Dňa pamäti obetí hladomoru – genocídy, Dňa dôstojnosti a pamäti hrdinov Nebeskej stotiny. Každoročne sa 14. októbra v kaplnke chrámu Rizdva Christovho, ktorá sa nachádza na území fakulty, konajú slávnostné bohoslužby pri príležitosti sviatku Pokrovy a potom predstavitelia fakulty navštevujú hrob a položia kvety

k pamätníku posledného veliteľa UPA (Ukrajinská povstalecká armáda) generála Romana Šuchevyča. Vyrobené sú a obnovujú sa nástenky o študentoch – účastníkoch ATO (antiteroristická operácia ukrajinskej armády na východe Ukrajiny). Konajú sa večery ukrajinského filmu.

V novembri 2016 bolo organizované už nie po prvýkrát stretnutie s riaditeľom Ústavu pamäti národa, historikom Volodymyrom Vjatrovyčom, ktorý predstavil svoju knihu *Za závojmí Volyňe '43: Neznáma poľsko-ukrajinská vojna*. V akademickom roku 2016/2017 sa 12 študentov zúčastnilo na celoukrajinskom projekte Pamäť kvôli budúcnosti, ktorý bol organizovaný Inštitútom pre politické vzdelávanie a Nadáciou Konrada Adenauera na Ukrajine.

Organizujú sa aj zábavné podujatia napríklad: uvítanie prvákov, organizovanie slávnostných koncertov na Nový rok, sv. Valentína, 8. marca, sviatok Last Bell, diskotéky, súťaž pre dievčatá Kňazná fakulty. Väčšina zábavných podujatí v dôsledku aktuálnych vojenských akcií je však od roku 2014 pozastavená.

Na fakulte existuje dobrovoľnícka organizácia. Medzi jej pravidelné akcie patrí: získavanie finančných prostriedkov pre spoločnosť zdravotne postihnutých detí *Náš osud*; účasť na celoukrajinskej charitatívnej akcii *Počúvajte všetci* organizovanej Nadáciou *Heart to Heart* na podporu detí so zrakovým postihnutím; zber hračiek pre siroty, ako aj získavanie finančných prostriedkov pre deti z rodín s nízkymi príjmami; účasť na dňoch donora; zber prostriedkov pre fond Červeného kríža. Na konte dobrovoľníkov fakulty sú taktiež podujatia ako *Let's become* a *Santa Claus, Zastavíme fajčenie*. V septembri 2014 študenti podporili akciu *Ice Bucket Challenge* a získali finančné prostriedky pre vojakov účastníkov ATO. Vysokoškolskí učitelia a študenti tiež prispievajú do fondu na obnovu boľševickým režimom zničeného chrámu *Rizdva Chrystovoho* (katedrálny sobor Kazaňskej Bohomateri), ktorého zrúcaniny sa nachádzajú v areáli fakulty.

(Z ukrajínčiny preložil Ivan Borovec)